

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 7/3 2018 s. 2025-2038, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖZ-DENETİM DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

Ajda Aylin CAN*

Erhan ÖZTÜRK**

Geliş Tarihi: Nisan, 2018

Kabul Tarihi: Eylül, 2018

Öz

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeylerinin cinsiyetlerine, bireysel çalgılarına ve en son girdikleri bireysel çalgı sınav notu değişkenlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırmaya Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ana bilim dalında okumakta olan 66 müzik öğretmeni adayı katılmıştır. Veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu ile Rosenbaum'un (1980) geliştirdiği Duyan, Gülden ve Gelbal'ın (2012) Türkçeye uyarladığı Öz-denetim Ölçeği ile toplanmıştır. Ölçek, yaşantısal, yenileyici ve onarıcı öz-denetim olmak üzere 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Elde edilen verilerin analizinde Bağımsız Grup T-Testi tekniği, Tek Yönlü Varyans Analizi, Tukey b Testi tekniği, Shapiro-Wilk Testleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeylerinin cinsiyet ve bireysel çalgı değişkenleri açısından farklılık göstermediği bulunmuştur. Ancak müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeyleri ile en son girilen bireysel çalgı sınav notu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t_{64}=-3,12, p<,003$). Öz-denetim ve müzik eğitimi alanında yapılan çalışmaların yaygınlaştırılması ve sonuçların eğitim fakültesi programlarında kullanılması, nitelikli müzik öğretmenlerinin yetiştirilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Sözcükler: Öz-denetim, müzik öğretmeni adayları, müzik eğitimi, bireysel çalgı.

ANALYZING MUSIC TEACHER CANDIDATES' LEVELS OF SELF-CONTROL ACCORDING TO SOME VARIABLES

Abstract

The aim of this research was to determine the self-control levels of music teacher candidates and to analyze this based on their gender, individual instruments and the individual instrument exam scores they have entered recently. The study group was composed of 66 music teacher candidates who are studying at Marmara University, Atatürk Faculty of Education Department of Fine Arts Education. The data were collected using personal details form prepared by the researchers and Self-Control Scale developed by

* Dr. Öğr. Üyesi; Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, acan@marmara.edu.tr.

** Doktora Öğrencisi; Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, erhanozturktr@gmail.com.

Rosenbaum (1980) and adapted to Turkish by Duyan, Gülen, and Gelbal (2012). The scale is composed of three dimensions: experiential self-control, reformative self-control, redressive self-control. In the analysis of the data, Independent group T-test, one-way analysis of variance, Tukey b Test technique and the Shapiro-Wilk Test were used. At the end of the study, it was found that the self-control levels of music teacher candidates did not differ regarding gender and individual instrument variables. However, there was a significant difference between the self-control levels of the music teacher candidates and the last individual instrument exam score ($t_{64}=-3,12$, $p<,003$). The dissemination of studies in the field of self-control and music education and the use of results in education faculty programs are essential for the training of qualified music teachers.

Keywords: Self-control, music teacher candidates, music education, individual instrument.

Giriş

Öz-denetim, bireylerin dünyayı anlamak ve dünyayla başa çıkmak için erken çocukluktan beri geliştirdikleri mekanizmalardan biridir (Kaygusuz ve Özpolat, 2015, s. 197). Baumeister, Vohs ve Tice'e (2007, s. 351) göre kişinin kendi tepkilerini; özellikle idealler, değerler, doğrular, sosyal beklentiler gibi standartlarla eşitleyebilmek ve uzun dönem hedeflerinde destekleyebilmek için değiştirebilme kapasitesidir. Bu nedenle bireylerin erken çocukluk döneminden itibaren şekillenmesinde temel oluşturan, yaşam boyu sahip olunması gereken önemli özelliklerden biri olarak görülmektedir. Tangney, Baumeister ve Boone'a (2004, s. 275) göre öz-denetim, kişinin içsel tepkilerini bastırma ya da kontrol altında tutma yeteneği ile istenmeyen davranışsal eğilimler göstermekten kaçınma ve bu davranışları engelleme kapasitesi olarak da ifade edilmektedir. Rothbaum, Weisz ve Snyder (1982, s. 8), öz-denetimi bireyin dünyayla daha iyi ve daha ideal uyuma sahip olabilmek amacıyla kendini değiştirmesi, çevreye adapte etme yetkinliği olarak değerlendirmektedir.

İlgili literatür incelendiğinde öz-denetim kavramının öz-düzenleme, öz-disiplin ve irade kavramlarıyla eş anlamlı olarak da kullanıldığı görülmektedir (Duckworth, Gendler ve Gross, 2014, s. 200). Moffitt ve diğerleri (2011, s. 2693), çalışmalarında öz-denetimi; dürtüsellik, farkındalık öz-düzenleme, doyum, irade vb. kavramları kapsayan bir yapı olarak belirtmektedir.

Öz-denetim, onarıcı, yenileyici ve yaşantısal öz-denetim olarak üç başlığa ayrılmaktadır (Rosenbaum, 1993: 33). Onarıcı öz-denetim; ağrı, kaygı gibi durumlar ile stresle başa çıkmada, yenileyici öz-denetim; kişinin diyetle başlama, sigarayı bırakma vb. gerçekleşmesi zor ihtimalli durumlara adapte olmasında, yaşamsal öz-denetim ise kişinin müzik dinlemek ve partiye gitmek gibi eğlenceli aktiviteleri deneyimleyerek yaşamsal deneyimlere açık olmasında kullanılmaktadır.

Öz-denetim, pek çok çalışmaya konu olmuştur. Mehta (2010, s. 174), çalışmasında öz-denetimi yüksek olan bireylerin, düşük olan bireylere göre dünyalarını farklı yapılandırdıklarını

belirtmiştir. Diğer bir çalışmada Tangney ve diğerleri (2004, s. 275), yüksek öz-denetimi hayata uyum sağlama, daha iyi notlar alma ve daha iyi insan ilişkileri kurma ile ilişkilendirirken, düşük öz-denetimi; patolojik rahatsızlıklar, kolay incinme, madde kullanımı ve yeme bozuklukları ile ilişkilendirmiştir. Öz-denetimli bir kişi, sigara, alkollü içecekler ve kilo yapan tatlı atıştırma alışkanlıklarına karşı koyabilmekte, sağlıklı olmak ve daha uzun yaşamak gibi gelecekteki büyük ödüller için, anlık cezbedici küçük ödüllerden vazgeçebilmektedir (Henden, 2008, s. 70). Moffitt ve diğerlerinin (2011, s. 2693) yaptıkları uzun soluklu araştırmada da çocukluk döneminde öz-denetimi yüksek olan çocukların, otuzlu yaşlara geldiklerinde daha sağlıklı ve varlıklı olduklarını ve suça karışma oranlarının da çok düşük olduğunu, daha iyi kararlar aldıklarını ortaya koyan sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Öz-denetimin bireye katkı sağladığı en önemli alan şüphesiz eğitimidir. İnsan hayatındaki en önemli süreç olan eğitim alanında incelenen çalışmalar öz-denetimin bireyin hayatına pozitif yönde katkı sağladığını göstermektedir. Bertrams, Baumeister, Englert (2016, s. 6), öz-denetim kapasitesi yüksek olan ortaokul çocuklarının daha düşük kaygı yaşadıkları ve matematik testinden daha yüksek notlar aldıkları sonuçlarına ulaşmışlardır. Yine bir diğer çalışmada duygularını düzenleyebilen öğrencilerin duygu düzenleme becerisi düşük olanlara göre daha iyi notlar aldıkları (Ivcevic ve Brackett, 2014, s. 32) görülmüştür.

Genel anlamda bireyde davranış değiştirme süreci olarak ifade edilen eğitim, kontrollü bir çevrenin özellikle de okulun etkisi altında, bireyin sosyal yeterliliğini ve bireysel gelişimini en iyi şekilde sağlayan sosyal bir süreç olarak ifade edilmektedir (Demirel ve Kaya, 2004, s. 5). Okul ortamında bu sürecin önemli bileşeni olan öğretmenler için öz-denetimin ayrı bir önem taşıdığı ifade edilebilmektedir. Günümüzde öğretmen bilgiyi aktaran özelliğinin yanında, öğrenciye yol gösteren, rehberlik eden konumundadır. Bu durum öğretmenlerin kendilerinin farkında olmaları ve yeterliliklerini geliştirmelerini gerektirmektedir. Çünkü öğretmen, okul yolu ve okul dışı etkinlikler ile içinde bulunduğu toplumu etkilemektedir (Sünbül, 2004, s. 257). Çelikten, Şanal ve Yeni'nin (2005, s. 215) belirttiği gibi etkili öğretmen düşünce ve davranışlarıyla öğrenciler için model olmalıdır. Kendi duygu ve düşüncelerinin farkında olan, onları denetleyebilen öğretmenler, öğrencilerin iç disiplinleri, öz-denetimleri için doğru modeller olacaktır. Duckworth ve diğerleri'nin de (2014, s. 204) doğruladığı gibi öz-denetim yetkinliği model alınarak öğrenilebilen bilgi ve becerilere dayanmaktadır.

Öz-denetim, müziğin insan yaşamında taşıdığı işlevlere bağlı olarak, müzik eğitiminde de önemli bir kavramdır. Alan yazın incelendiğinde çalgı eğitimi ve öz düzenleme ile ilgili sadece öğrenci merkezli araştırmalara rastlanmaktadır. Leon-Guerro'un (2008, s. 103) öğrencilere yönelik çalışmasında öz-düzenlemenin yüksek başarının bileşeni olduğu ve çalgı

çalışmaları sırasında öz-düzenlemenin teşvik edilmesinin müziksel öğrenmeyi kolaylaştırabileceği ortaya konulmuştur. McPherson ve Renwick (2010, s. 184), çalışmalarında öz-düzenleme süreçlerinin çalgı çalan öğrencilerin performans becerilerinin hızlıca gelişiminde etkili olduğuna dikkat çekmiştir.

Güzel sanatlar eğitimi, özelde müzik eğitimi öğrencilerin bilişsel, sosyal ve duygusal gelişimi için gerekli alanların başında gelmektedir. Müzik eğitiminin uygulayıcıları olarak müzik öğretmenlerinin kişisel farkındalıkları ve gelişimleri öğrencilere rol model olmaları, nitelikli müzik eğitimi için olmazsa olmazlardandır. Bu açıdan bakıldığında öz-denetim düzeylerinin bilinmesi müzik öğretmeni adayları için büyük önem arz etmektedir. Araştırma, Türkiye’de müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeyleri ile ilgili bir çalışmaya rastlanmamış olması ve öğretmenliğe hazırlık dönemindeki durumlarının tespiti bakımından önem taşımaktadır. Bu araştırma, müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeylerini ortaya çıkartmayı, öz-denetim düzeyinin cinsiyet, bireysel çalgı ve en son girilen bireysel çalgı sınav notu değişkenlerinden ne derece etkilendiğini saptamayı amaçlamaktadır. Araştırmanın alt amaçları aşağıda sıralanmıştır:

1. Müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeyleri nasıldır?
2. Müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
3. Müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeyleri bireysel çalgılarına göre farklılaşmakta mıdır?
4. Müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim düzeyleri en son girdikleri bireysel çalgı sınav notlarına göre farklılaşmakta mıdır?

1. Yöntem

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama araştırmaları, geniş kitlelerin görüşlerini, özelliklerini betimlemeyi hedefleyen araştırmalardır. Tarama araştırmalarının amacı genellikle araştırma konusu ile ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek betimleme yapmaktır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2012, s. 177).

1.1. Örneklem

2016-2017 eğitim öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ana bilim dalında 3. ve 4. Sınıflarına devam eden 66 müzik öğretmeni adayı araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır.

Tablo 1: Müzik Öğretmeni Adaylarına Ait Tanıtıcı Özellikleri

Tanıtıcı Özellikler	F	%
Cinsiyet		
Kadın	47	71,2
Erkek	19	28,8
Bireysel Olarak Çaldığımız Çalgı		
Yaylılar	28	42,4
Üflemeliler	8	12,1
Ses Eğitimi	17	25,8
Gitar ve diğerleri	13	19,7
En Son Girilen Bireysel Çalgı Sınav Notu		
85 Puan ve Altı	25	37,9
86 Puan ve Üstü	41	62,1

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının %76,12'sini kadınlar, % 28,8'ini erkekler oluşturmaktadır. Bu adayların % 42,4'ü yaylı çalgıları, % 12,1'i üflemelileri, % 19,7'si ise gitar ve diğer çalgıları çalmakta ve % 25,8'i ses eğitimi görmektedir. Adaylarının % 37,9'u en son girdikleri bireysel çalgı sınavından 85 puan ve altı bir not almışken, % 62,1'i ise 86 puan ve üstü bir not almışlardır.

1.2. Veri Toplama Araçları

Müzik öğretmeni adaylarının öz- denetim düzeylerini ölçmek için Rosenbaum (1980)'un geliştirdiği ve Duyan, Gülen ve Gelbal'ın (2012) Türkçeye uyarladığı Öz-denetim Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, altılı likert derecelmelidir ve 36 maddeden oluşmaktadır. Ölçekten en fazla +108, en az -108 puan alınabilmekte ve alınan puanlar yükseldikçe öz-denetim düzeyi de yükselmektedir. Ölçek, yaşantısal, yenileyici ve onarıcı öz-denetim olarak üç faktörlü bir yapıdadır ve Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları; ölçeğin geneli için ,824; yaşantısal alt boyutu için ,652; yenileyici alt boyut için ,826; onarıcı alt boyut için ,724 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada katılımcıların demografik özellikleri, araştırmacıların oluşturduğu kişisel bilgi formu ile toplanmıştır.

1.3. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde, öz-denetim ölçeği genel ve alt puan boyutları arasındaki ilişki, ikili gruplarda Bağımsız Grup T testi tekniği ile bulunurken, üç ve üçten fazla grubun arasındaki ilişkinin tespiti tek yönlü varyans analizi tekniği ile yapılmıştır. Ayrıca tek yönlü varyans analizi sonuçları anlamlı çıktığında, aralarında anlamlı farklılıklar bulunan grupların tespiti Tukey b test tekniği ile yapılmıştır. Verilerin normal dağılım özelliği sergileyip sergilemediği Shapiro - Wilk Testi ile belirlenmiştir.

2. Bulgular

Bu bölümde araştırmanın bulgularına yer verilmiştir. Öz-denetim ölçeği ve alt boyutlarına ait normallik testi sonuçları, betimsel istatistikler ve karşılaştırmalara ait tablolar ve ilgili yorumlar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 2: Normallik Testi (Shapiro – Wilk) Sonuçları

	n	z	r
Öz-denetim Ölçeği	66	,090	,200
Birinci Alt Boyut: Yaşantısal Öz-Denetim	66	,085	,200
İkinci Alt Boyut: Yenileyici Öz-Denetim	66	,121	,017
Üçüncü Alt Boyut: Onarıcı Öz-Denetim	66	,112	,039

Tablo 2’de görüldüğü gibi araştırmada kullanılan öz-denetim ölçeği genel ve yaşantısal alt boyut puanları normal dağılım özelliği sergilerken, yenileyici ve onarıcı alt boyut puanları ise normal dağılım özelliği sergilememektedir. Tabloda görüldüğü gibi normal dağılım ve normal dağılmayan verilerin eşit olması durumunda genel puanın normal dağılım özelliği sergilemesinden dolayı verilerin analizinde parametrik teknikler kullanılmıştır. İkili grupların karşılaştırılmasında “Bağımsız Grup T-testi” tekniği, üç ve üçten fazla grupların karşılaştırılmasında ise “Tek yönlü varyans analizi” tekniği kullanılmıştır.

Tablo 3: Öz-denetim Ölçeği ve Alt Boyutlarına Ait Betimsel İstatistik Sonuçları

	Toplam Puan	A.O.	S.S.	Max Puan	Min Puan
Öz-Denetim Ölçeği	1965,00	29,77	25,05	80,00	-20,00
Birinci Alt Boyut: Yaşantısal Öz-Denetim	-101,00	-1,53	10,34	23,00	-24,00
İkinci Alt Boyut: Yenileyici Öz-Denetim	1391,00	21,07	12,69	42,00	-18,00
Üçüncü Alt Boyut: Onarıcı Öz-Denetim	691,00	10,46	10,69	29,00	-16,00

2.1. Öz-Denetim Ölçeği Genel ve Alt Boyut Puanlarına Ait Karşılaştırmalar

Cinsiyet, en son girilen bireysel çalgı sınav notu gibi ikili süreksiz değişkenler ile öz-denetim ölçeği genel ve alt boyut puanları bağımsız grup t-testi tekniği kullanılarak karşılaştırılmıştır. Öz-denetim düzeyinin bireysel çalgı durumuna göre değişip değişmediği ise tek yönlü varyans analizine bakılarak tespit edilmiştir.

Tablo 4: Müzik Öğretmeni Adaylarına Ait Bazı Değişkenlere Göre Öz-Denetim Ölçeği Genel Puan Ortalamaları Bağımsız Grup t-Testi Sonuçları ile Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Toplam Puan	A. O.	S.S.	Max Puan	Min Puan	
Öz-Denetim Ölçeği	1965,00	29,77	25,05	80,00	-20,00	
Özellikler	N	x	ss	sd	t	P
Cinsiyet						
Kadın	47	30,21	24,92	64	,223	,824

Erkek	19	28,68	26,00			
Bireysel Olarak Çaldığımız Çalgı						
Yaylılar	28	23,28	27,03			
Üflemeliler	8	31,50	21,88	3	1,19	,319
Ses Eğitimi	17	36,88	26,64			
Gitar ve Diğerleri	13	33,38	18,51			

Anlamlılık Durumu

En Son Girilen Bireysel Çalgı Sınav Notu						
85 Puan ve altı	25	18,20	24,31	64	-3,12	,003
86 Puan ve üstü	41	36,82	23,02			

Tablo 4'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim ölçeği toplam puanları ile cinsiyetleri ve bireysel çalgıları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Buna karşılık, müzik öğretmeni adaylarının öz- denetim ölçeği genel puanları en son girilen bireysel çalgı sınav notuna göre anlamlı bir farklılık göstermektedir ($t_{64}=-3,12$, $p<,003$). Bu sonuca göre bireysel çalgı sınav notu 86 puan ve üstü olan adayların öz-denetim ölçeği genel puanları bireysel çalgı sınav notu 85 puan ve altı olan adaylara göre daha olumludur.

Öz-Denetim Ölçeği Birinci Alt Boyutu ile İlgili Sonuçlar

Öz-denetim Ölçeği Birinci Alt Boyutu “Yaşantısal Alt Boyut” tur. Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet, bireysel çalgı ve en son girdikleri bireysel çalgı sınav notu değişkenleri ile öz-denetim ölçeği yaşantısal alt boyut puan ortalamaları ve bağımsız grup T testi sonuçları tablo 5 te gösterilmiştir.

Tablo 5: Müzik Öğretmeni Adaylarına Ait Bazı Değişkenlere Göre Öz-Denetim Ölçeği Yaşantısal Alt Boyut Puan Ortalamaları Bağımsız Grup t-Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Toplam P.	A.O.	S.S.	Max Puan	Min Puan	
Öz-Denetim Ölçeği Yaşantısal Alt Boyutu	-101,00	-1,53	10,34	23,00	24,00	
Özellikler						
	N	x	ss	sd	t	P
Cinsiyet						
Kadın	47	21,14	12,41			
Erkek	19	20,89	13,72	64	,073	,942
Bireysel Olarak Çaldığımız Çalgı						
Yaylılar	28	16,92	14,67			
Üflemeliler	8	22,00	11,90	3	1,90	,138
Ses Eğitimi	17	24,52	10,62			
Gitar ve Diğerleri	13	24,92	9,05			
Anlamlılık Durumu						
En Son Girilen Bireysel Çalgı Sınav Notu						

85 Puan ve Altı	25	15,44	14,98	64	-2,98	,004
86 Puan ve Üstü	41	24,51	9,76			

Tablo 5'te görüldüğü gibi araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının Öz-Denetim ölçeği yaşantısal alt boyut puanları ile cinsiyet ($t_{64}=,073$, $p<,942$) ve bireysel çalgı ($t_{64}= 1,90$, $p<,138$) değişkenleri arasında istatistiksel yönden anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim ölçeği yaşantısal alt boyut puanları, en son girilen bireysel çalgı sınav notuna göre anlamlı bir farklılık teşkil etmektedir ($t_{64}=-2,98$, $p<,004$). Bu sonuca göre bireysel çalgı sınav notu 86 puan ve üstü olan adayların öz-denetim ölçeği yaşantısal alt boyut puanları bireysel çalgı sınav notu 85 puan ve altı olan adaylara göre daha olumludur.

Öz-Denetim Ölçeği İkinci Alt Boyutu İle İlgili Sonuçlar

Öz-denetim Ölçeği ikinci Alt Boyutu “Yenileyici Alt Boyut” tur. Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet, bireysel çalgı ve en son girdikleri bireysel çalgı sınav notu değişkenleri ile öz-denetim ölçeği yenileyici alt boyut puan ortalamaları ve bağımsız grup T testi sonuçları tablo 6 da gösterilmiştir.

Tablo 6. Müzik Öğretmeni Adaylarına Ait Bazı Değişkenlere Göre Öz-Denetim Ölçeği Yenileyici Alt Boyut Puan Ortalamaları Bağımsız Grup t-Testi Sonuçlar

	Toplam Puan	A.O.	S.S.	Max Puan	Min Puan	
Öz-denetim Ölçeği Yenileyici Alt Boyutu	1391,00	21,07	12,69	42,00	-18,00	
Özellikler	N	x	ss	sd	t	P
Cinsiyet						
Kadın	47	10,36	11,42	6		
Erkek	19	10,73	8,91	4	-,128	,899
Bireysel Olarak Çaldığınız Çalgı						
Yaylılar	28	8,39	11,88			
Üflemeliler	8	13,37	8,22	3	,657	,582
Ses Eğitimi	17	11,64	12,48			
Gitar ve Diğerleri	13	11,61	5,95			
Anlamlılık Durumu						
En Son Girilen Bireysel Çalgı Sınav Notu						
85 Puan ve altı	25	7,32	10,97	6		
86 Puan ve üstü	41	12,39	10,18	4	-1,90	,061

Müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim ölçeği yenileyici alt boyut puanları ile cinsiyet, bireysel çalgı ve en son girilen bireysel çalgı sınav notu değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Öz-Denetim Ölçeği Üçüncü Alt Boyutu ile İlgili Sonuçlar

Öz-Denetim Ölçeği üçüncü alt boyutu “Onarıcı Alt Boyut”tur. Müzik öğretmeni adaylarının cinsiyet, bireysel çalgı ve en son girdikleri bireysel çalgı sınav notu değişkenleri ile öz-denetim ölçeği onarıcı alt boyut puan ortalamaları ve bağımsız grup T testi sonuçları tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Müzik Öğretmeni Adaylarına Ait Bazı Değişkenlere Göre Öz-Denetim Ölçeği Onarıcı Alt Boyut Puan Ortalamaları Bağımsız Grup t-Testi Sonuçlar

	Toplam Puan	A.O.	S.S.	Max Puan	Min Puan	
Öz-Denetim Ölçeği Onarıcı Alt Boyutu	691,00	10,46	10,69	29,00	- 16,00	
Özellikler	N	x	ss	sd	t	P
Cinsiyet						
Kadın	47	-,95	10,75	64	,705	,483
Erkek	19	-2,94	9,35			
Bireysel Olarak Çaldığımız Çalgı						
Yaylılar	28	-1,53	9,30			
Üflemeliler	8	-3,75	7,851			
Ses Eğitimi	17	,7059	13,25	3	,473	,702
Gitar Ve Diğerleri	13	-3,07	10,07			
Anlamlılık Durumu						
En Son Girilen Bireysel Çalgı Sınav Notu						
85 Puan ve Altı	25	-4,04	9,27	64	-1,55	,125
86 Puan ve Üstü	41	,00	10,76			

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının Öz-denetim ölçeği onarıcı alt boyut puanları ile cinsiyet, bireysel çalgı, en son girilen bireysel çalgı sınav notu değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

3. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada müzik öğretmeni adaylarının mevcut öz-denetim düzeyleri ve mevcut öz-denetim düzeylerinin cinsiyet, bireysel çalgı ve çalgı başarılarına göre anlamlı olarak değişip değişmediği incelenmiştir.

Müzik öğretmeni adaylarının mevcut öz-denetim düzeylerine yönelik uygulanan Öz-denetim ölçeğinin genel puanlarına ait sonuçlara göre; Öz-denetim ölçeğinden alınan genel puanlar ile müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgıları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Öz-denetim ölçeğinden alınan genel puanlar ile; müzik öğretmeni adaylarının cinsiyetleri arasında da anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu durum öz-denetimin cinsiyete göre değişmediği şeklinde yorumlanabilir. Alan yazındaki araştırmalara bakıldığında kızların öz-denetim düzeyleri, erkeklerin öz-denetim düzeylerinden daha yüksektir. Duckworth ve Seligman (2006) yılında yaptıkları araştırmada (aktaran Duckworth ve diğerleri (2015, s. 14), 8. sınıfta okuyan kızların erkeklere göre daha öz-denetimli oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Benzer sonuçlara Chapple, Vaske ve Hope (2010, s. 1122), Mattheww, Ponitz ve Morrison (2009, s. 699) tarafından da ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçların farklılığı, bu durumun araştırmalarda yer alan çalışma gruplarının farklı özelliklerinden kaynaklanabileceğini düşündürmekte ve benzer çalışmalar yaparak konuya ilişkin daha geniş saptamalar yapılmasının gerekliliğini düşündürmektedir. Araştırmanın bir diğer sonucuna göre; öz-denetim ölçeğinin genelinden alınan puanlar ile en son girilen bireysel çalgı sınav notu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmiştir ($p<,003$). Bu durum öz-denetimin bireysel çalgı başarısını yordadığı şeklinde yorumlanabilir. Yapılan araştırmalar da bunu destekler niteliktedir. İlgili literatüre bakıldığında okul başarısı ve öz-denetim düzeyi ile ilgili araştırmalara rastlanmaktadır. Duckworth ve diğerleri (2015, s. 18)'te yaptıkları çalışmada öz-denetimin akademik başarıya etki ettiği sonucuna ulaşmışlardır. Honken, Ralston, Tretter (2016, s. 53) yaptıkları çalışmada öz-denetimin, akademik başarıyı yordadığı sonucunu ifade etmişlerdir. Benzer şekilde Tangney ve diğerleri de (2004, s. 315) öz-denetim düzeyi yüksek öğrencilerin yüksek başarı notu elde ettikleri sonucunu saptamışlardır. Bertrams ve diğerleri (2016, s. 7), yüksek öz-denetimin matematik dersi başarısını etkilediğini belirtmişlerdir.

Müzik öğretmeni adaylarına uygulanan Öz-denetim ölçeğinin birinci alt boyutu olan yaşantısal boyut puanlarına ait sonuçlara bakıldığında; adayların öz-denetim düzeyleri ile cinsiyetleri ve bireysel çalgı durumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Buna karşılık araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının öz-denetim ölçeği yaşantısal alt boyut puanları ile en son girilen bireysel çalgı sınav notu arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir ($p<,004$). Yaşantısal öz-denetim düzeyi yüksek olan öğrencilerin çalgı başarıları da yükselmektedir. Bu durum yeni deneyimlere açık olmak anlamındaki yaşantısal öz-denetim düzeyinin çalgı başarısına katkı sağladığını düşündürmektedir. Ersözlü, Nietfeld ve Huseynova da (2017, s. 129) müzik öğretmeni adayları üzerinde yaptıkları araştırmada, öz-düzenlemeli çalışma stratejilerinin adayların çalgı başarılarını yükselttiği sonucuna ulaşmışlardır.

Müzik öğretmeni adaylarına uygulanan öz-denetim ölçeğinin ikinci alt boyutu olan yenileyici boyut puanlarına ait sonuçlara bakıldığında; adayların cinsiyetleri, bireysel çalgıları ve en son girilen çalgı puanları ile öz-denetim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu durum, gerçekleştirilmesi zor durumları başarabilmek anlamındaki yenileyici öz-denetimin cinsiyet, bireysel çalgı ve çalgı başarısından etkilenmediği şeklinde yorumlanabilir. Kaygusuz, Duyan, Oksal ve Duyan (2015, s. 166), üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada kızların öz-denetim düzeylerinin erkeklere nazaran yüksek olduğunu saptamışlardır. Elde edilen farklı sonuçlar, benzer araştırmaların yapılmasının daha geniş saptamalar için gerekli olduğunu düşündürmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarına uygulanan öz-denetim ölçeğinin üçüncü alt boyutu olan onarıcı boyut puanlarına ait sonuçlara bakıldığında; adayların cinsiyet, bireysel çalgı, en son girilen bireysel çalgı sınav notu ile öz-denetim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Bu durum, genel olarak stres gibi olumsuz duygu durumları ile baş etmek anlamındaki onarıcı öz-denetimin bu üç değişkenden etkilenmediğini düşündürmektedir. Turan ve Demirel (2010, s. 289), tıp fakültesi öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmada, öz-düzenleyici öğrenme becerileri arttıkça akademik başarının arttığı sonucuna ulaşmışlardır. İlgili literatürde müzik alanında öz-denetime yönelik çalışmaların oldukça az olduğu görülmektedir. Bu durum, kesin bir yargı için yeni araştırmalara gereksinim olduğunu düşündürmektedir.

Bir toplumda eğitimin kalitesi hiç şüphesizdir ki öğretmenler tarafından tayin edilir. Öğretmenlerin nitelikleri ise almış oldukları eğitimlerden ve kendilerini geliştirme isteklerinden geçer. Eğitim ve öğretimde önemi çok yüksek olan öz-denetim, öğrencilerin kazanması gereken becerilerin başında gelmektedir. Öğretmenlerin öğrencilere kazandırabileceği yetkinliklerden biri olan öz-denetimin, eğitim fakültelerinin program kazanımları arasına eklenmesi önemlidir. Böylece müzik öğretmenlerinin öz-denetim düzeyleri yükseltilebilir ve öğrencilerine model olmaları sağlanabilir. Bu nedenle, öğretmen adaylarının öz-denetim düzeyi ile ilgili araştırmalar daha geniş gruplar üzerinde denenmelidir. Bu, çıkan sonuçların farklı demografik özelliklere göre değişip değişmediğini belirleyebilmek açısından önemlidir. Öz-denetimin müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı başarılarını etkilemesi çalgılarına daha hâkim olan müzik öğretmenlerinin yetişmesi demektir. Bu yüzden öz-denetim düzeyini yükselten ve düşüren faktörlerin neler olduğunu bulmaya yönelik araştırmaların yaygınlaştırılması ve sonuçların ders kazanımları içerisine sokulması yerinde olacaktır.

Kaynaklar

- Baumeister, R. F., Vohs, K. D. ve Tice, D. M. (2007). The Strength model of self-control. *Current Directions in Psychological Science*, 16(6), 351-355.
- Bertrams, A., Baumeister, R. F. ve Englert, C. (2016). Higher self-control capacity predicts lower anxiety-impaired cognition during math examinations. *Frontier Psychology*, 7, 1-10.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Pegema.
- Chapple, C. L., Vaske, J. ve Hope, T. L. (2010). Sex differences in the cause of self-control: an examination of mediation, moderation, and gendered etiologies, *Journal of Criminal Justice*, 38(6), 1122-1131.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (2004). Öğretmenlik mesleğine giriş. Ö. Demirel- Z. Kaya (ed.), *Eğitimle ilgili temel kavramlar içinde* (2-21). İstanbul: Pegema

- Duckworth, A. L., Gendler, T. S. ve Gross, J. J. (2014). Self-control in school-age children. *Educational Psychologist*, 49(3), 199-217.
- Duckworth, A. L., Schulman, E. P., Mastronarde, A.J., Partrick, S.D., Zhang, J. ve Druckman, J. (2015). Will not want: Self Control rather than motivation explains the female advantage in report card grades. *Learning and Individual Differences*, 39, 13-23.
- Duyan, V., Gülден, Ç. ve Gelbal, S. (2012). Öz-Denetim Ölçeği-ÖDÖ: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 23 (1), 25-38.
- Ersözlü, Z. N., Nietfeld, J. L. VE Huseynova, L. (2017). Predicting Preservice Music Teachers' Performance Success in Enstrumental Courses Using Self-Regulated Study Strategies and Predictor Variables. *Music Education Research*, 19(2), 123-132.
- Henden, E. (2008). What is self-control? *Philosophical Psychology*, 21(1), 69-90.
- Honken, N., Ralston, P. A. ve Tretter, T. R. (2016). Self-Control and academic performance in engineering. *American Journal of Engineering Education*, 7(2), 47-85.
- Ivcevic, Z. ve Brackett, M. (2014). Predicting School success: comparing conscientiousness, grit and emotion regulation ability. *Journal of Research in Personality*, 52, 29-36.
- Kaygusuz, C., Duyan, G., Oksal, A. ve Duyan V. (2015). The effects of some socio-demographic and academic characteristics of university students on self control. *American International Journal of Social Science*, 4(5), 162-168.
- Kaygusuz, C. ve Özpolat A. R. (2015). An analysis of university students' levels of self-control according to their ego states. *Eurasian Journal of Educational Research*, 64, 197-212.
- Leon-Guerro, A. (2008). Self- regulation strategies used by student musicians during music practice. *Music Education Research*, 10, 91-106.
- Mattheww, J. S., Ponitz, C. C. ve Morrison, F. J. (2009). Early gender differences in self-regulation and academic achievement. *Journal of Educational Psychology*, 101(3), 689-704.
- Mcpherson, G. E. ve Renwick J. E. (2010). A longitudinal study of self-regulation in children's musical practice. *Music Education Research*, 3(2), 169-186.
- Mehta, R. (2010). Exploring self-control: moving beyond depletion hypothesis. *Advances in Consumer Research*, 37, 174-178.
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H. L.....Caspi, A. (2011). A Gradient of childhood self-control predicts health, wealth and public safety. *Proceedings of National Academy of Sciences of the United States of America*, 108 (7), 2693-2698.
- Rosenbaum, M. (1993). The three functions of self-control behavior: Redressive, Reformative, and experiential. *Work and Stress*, 7, 33-46.
- Rothbaum, F., Weisz, J. R. ve Snyder, S. S. (1982). Changing the world and changing the self: A two process model of perceived control. *Journal of Personality and Social Personality*, 42(1) 5-37.
- Sünbül, A. M. (2004). Öğretmenlik mesleğine giriş, Ö. Demirel- Z. Kaya (ed.), *Bir meslek olarak öğretmenlik içinde* (245-273). İstanbul: Pegema.
- Tangney, J. P., Baumeister, R. F. ve Boone, A. L. (2004). High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades and interpersonal success. *Journal of Personality*, 72(2), 272-322.

Turan, S. ve Demirel, S. (2010). Öz-düzenleyici Öğrenme becerilerinin akademik başarı ile ilişkisi: Hacettepe tıp fakültesi örneği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 279-291.

Extended Abstract

Introduction

Self-control refers to an individual's ability to understand and cope with the world and is regarded as taking action by self-decision, practice and responsibility in order to accomplish a stated mission. People develop self-control from the early years of their life and self-control is one of the most powerful mechanisms of them. People with high self-control give better decisions, get better grades and are happy and healthy at their lives. On the other hand people with low self-control are bad at giving decisions, get lower grades, may get angry easily, have eating disorders and may be drug addicts. The most important area that self-control contributes to the individual is undoubtedly education. Studies that are examined in the field of education, which is the most important process in human life, show that self-control contributes positively to the individual's life. Music education is crucial part of the general education. In this research it is aimed to investigate the self-control levels of pre-serviced music teachers according to their gender, main instrument they play and their achievements of their performance on their main instrument.

Method

In this research descriptive survey method was employed. 66 music teacher candidates studying at Music Education Department of Marmara University, Atatürk Faculty of Education were participated to the study. The Self-control Scale developed by Rosenbaum (1980) and adapted to Turkish by Gülen, Gelbal and Duyan (2012) and the personal information form developed by the researchers were used as data collection tool. The self-control scale consisted of 36 items and the items were answered on 5 point likert scale. Maximum point is +108 and minimum point is -108. The scale has three-factor structure; experiential self-control, reformative self-control, redressive self-control. In the analysis of the data, Independent group T test was used in the analysis of the two groups when looking at the relation between the general score of the self-control scale and the subscore dimensions. One-way analysis of variance was used for analysis of more than three groups. When the results of the one-way analysis of variance were significant, the Tukey b Test technique was used to test the question "which groups have significant differences". The Shapiro-Wilk test was used to test whether the data obtained from the study did not exhibit normal distribution characteristics or not.

Results

At the end of the study, it was not found any meaningful distinction between music teacher candidates gender and their self-control. Also it was not found any meaningful distinction between individual instrument of music teacher candidates and their self-control. On the other hand it was found a meaningful distinction between music teacher candidates last exam point of individual instrument and their self-control. The general scores of the self-control scale of the music teacher candidates who participated in the research as a result are significantly different from the last score of their individual instrument performance ($t_{64} = -3,12, p < 0,003$). According to this result, the music teacher candidates with score of 86 or above on individual instrument performance grades are more qualified than students with general score on self-examination scale of 85 points or less.

Discussion and Conclusion

In this study, it was examined whether current self-control levels of music teacher candidates changed significantly according to both their gender, individual instrument and instrument achievement. It can be inferred from the results that there is a positive correlation between self-control and instrument achievement. The researches on self-control and achievement also support this. According to related literature, researchers related to school achievement and self-control level are found. Duckworth et al (2015) found that self-regulation influenced academic achievement in their work. Honken, Ralston, Tretter (2016) stated in their study that self-control predicted academic success. Similarly Tanglely, Boumeister, and Boone (2004) found that the self-controlled students achieved high scores at the exams. Bertrams, Baumeister and Englert (2016) noted that high self-control affects the success of mathematics. Ersözülü, Nietfeld and Huseynova (2017), reached the conclusion in their research on music teacher

candidates that self-regulated learning strategies have increased the musical achievements of the candidates. There was no significant relationship between the general scores from the self-control scale and the genders of music teacher candidates. This situation can be interpreted that the self-control did not change according to sex. But in the field studies, it is seen that the level of self-control level of female students is higher than that of male students. Duckworth and Seligman (2006) found that girls who read in the 8th grade were more self-controlled than boys. Similar conclusions have been reached by Chaple, Vaske and Hope (2010) and Mattheww, Ponitz and Morrison (2009).